

MYND: INGI SØRENSEN

Ein mynd frá tíðini tá Teitur var innlagdur á Ríkissjúkrahúsinum. Eitt skifti misti hann eisini alt hárið, men tað kom aftur, tá kemoviðgerðirnar vóru lidnar

► Hann minnst væl ta lötuna, tá hann kom inn á barnadeildina fyri krabba-meinsrakt børn.

– Øll vóru so blíð, minnst eg. Og so sá eg nógv skullut, men glað børn. Tá eg hugsi um tað nú, so var stemningurin heilt okey, hóast har vóru børn og tann-áringar, sum øll vóru ógvuliga sjúk, sigur Teitur.

Tað er serliga eitt av starvsfólkunum, sum Teitur minnst væl.

– Longu fyrsta dagin heilsaði eg upp á kokkin, sum arbeiddi har á deildini. Hann var meira enn bara ein kokkur, tí hann var nokkso nógv um okkum ungu á deildini, skemtaði og prátaði við okkum. Og so gjørdi hann eisini ordiliga góðan mat, greiðir Teitur frá.

Teitur fekk einastovu á deildini, har hann kom at liggja í 9 mánaðir. Hóast hann lá einsamallur á stovuni, nýttist honum ikki at keða seg, tí inni á stovuni var sjónvarp, Nintendo, Playstation, DVD og internet.

– Eg plagdi fast at hyggja eftir Natholdet á TV2. Tað munnu vera fáir partar av tí sendingini, sum eg ikki havi sæð, heldur Teitur skemtliga fyri.

Misti alla orku

Ein stórus partur av tíðini, Teitur var innlagdur, fór við at hyggja í sjónvarp. Einfalda orsökini var, at hann hevði ikki orku til nógv annað serliga teir fyrstu mánaðirnar.

Tá hann hevði verið á deildini í 28 dagar, bleiv ein roynd tikin úr mønuni. Út frá tí royndini kundu lækarnir staðfesta, júst hvussu hart raktur Teitur var av blóðkrabba. Vanliga verða fólk við krabbameini flokkað í triggjar bólkar, sum vísa, í hvørjum vandabólki sjúklingurin er í – høg risiko, medium risiko og lav risiko.

– Út frá royndini, sum var tikin úr mønuni, kundu lækarnir staðfesta, at eg hoyrði til høg risiko-bólkin. Eg var jú eisini rættiliga illa fyri um tað mundið, fortelur Teitur, sum fekk intensiva kemoviðgerð og tablettir í umleið níggju mánaðir.

– Kroppurin bleiv totalt knústur av kemoviðgerðunum, og eg skifti millum at taka kemo og vera sjúkur. Soleiðis vóru dagarnir. Tíbetur er tað bara kroppurin, sum verður ávirkaður av hørðu viðgerðunum, tí sálarliga var eg soleiðis, sum eg altíð havi verið. Ikki tí, sjálvandi var alt hetta traumatiserandi fyri meg, men eg broytti ikki persónligheit ella nakað tilíkt, sigur Teitur.

Viðgerðirnar gingu soleiðis fyri seg, at Teitur hevði eitt CVK, sum er eitt bleytt plastikkør, í bringuni, og so hekk ein posi við reyðari, gulari ella bláari

vætu á einum stativi við síðuna av honum, sum fór inn í ærðarnar og skuldi gera hann frískan.

– Tað var ógvuliga strævið, og eg merkti væl, at eg als onga orku hevði í kroppinum. Ofta kundi eg liggja í songini í upp til 24 tímar, men tá royndi mamma at fáa meg at ganga eitt sindur á gongini, sigur Teitur.

Hóast hann var liðugur við intensivu viðgerðirnar, tá níggju mánaðir vóru lidnir, var tíðin aftaná nógv merkt av álvarsomum hjáárinum orsakað av kemoviðgerðunum. Eitt nú fekk Teitur herindi av epilepsi.

– Eg fekk nógv ymisk hjáárin. Eitt nú fekk eg epileptiskt annfall, so tað mátti eg eisini fáa heilivág fyri. Eg tiki framvegis tablettir fyri epilepsi, men vónandi sleppi eg av við tær um ikki so leingi, sigur Teitur, sum eisini mátti dragast við ymsar aðrar fylgisjúkur aftan á kemoviðgerðirnar.

Tá níggju mánaðir vóru farnir, kundi Teitur vera í eini íbúð tætt við sjúkrahúsið, men hann var framvegis knýttur at Ríkissjúkrahúsinum og var har hvønn dag til viðgerð.

Hugsaði nógv

Tá tú sum Teitur liggur í sjúkrasong, og Ríkissjúkrahúsið einamest er títt heim, eru stundir til at gera sær tankar um alt tað, sum fer fram. Og tað gjørdi Teitur eisini.

– Í roynd og veru var eg ongantíð ordiliga bangin og helt, at eg fór at doyggja, men eg visti væl, at hetta var álvarsamt. Eg kendi meg trygga har á barnadeildini á Ríkissjúkrahúsinum, sigur Teitur, sum brúkti nógv tíð á Facebook og Skype, ímeðan hann var í Danmark.

– Tá eg las á Facebook, sá eg ofta, at øll grenjaðu um veðrið. Og tá hugsaði eg »Á, come on, hatta er einki at grenja um«, fortelur Teitur og heldur fram:

– Eg fekk nógv heilsanir á Facebook, har fólk ynsktu mær góðan bata. Serliga í byrjanini skrivaðu nógv til mín, og eg bleiv ordiliga glaður fyri øll góðynskini, men tað vóru eisini tey, sum eg ikki kendi serliga væl, sum skrivaðu langar stílar til mín ella eisini ætlaðu at koma at vitja meg, og tað helt eg vera eitt sindur lægið og ikki akkurat tað, eg hevði hug til, fortelur Teitur.

Fýra ferðir, meðan hann var á Ríkissjúkrahúsinum, slapp Teitur til Føroya at vitja í nakrar dagar, og tað dámði honum væl. Men hann merkti eisini, at fólk vóru áhugað í honum og hansara sjúku.

– Millum vinfólkini var eg tann sami, og spurdu tey um sjúkuna, ja so

prátaðu vit eina løtu um tað. Tað var fínt. Men so vóru tað onkur vaksin, sum spurdu meg um alt millum himmal og jørð í sambandi við sjúkuna, og tað var av berum forvitni, og ikki tí tey veruliga vóru áhugað í, hvussu eg hevði tað. Eg haldi ikki enn tann dag í dag, at tað er serliga behagiligt, tá fólk, sum eg ikki kenni væl, koma yvir til mín og spyrja um alt møgulegt. Vil eg tosa um mína sjúku, skal eg nokk vísa teimum tað, sigur Teitur.

Upplivdi gott samanhald

Tá Teitur gjørdist sjúkur, gekk hann í 9. flokki, og hóast hann var álvarsliga sjúkur og mátti til Danmarkar, slepti hann ikki skúlanum heilt.

– Allar bøkurnar komu við til Danmarkar, og eg las nógv og gjørdi eisini onkrar rokniuppgávur, men sjálvandi orkan var ikki til tað heilt nógv, sigur Teitur, sum eisini fór til próvtøkur í fleiri umførum, meðan hann var innlagdur.

– Eg minnst, at onkrar skrivligar próvtøkuuppgávur gjørdi eg í einum høli á Norðuratlantsbryggjuni. Tær munnligu próvtøkurnar fóru fram umvegis Skype. Tað var øðrvísi og eitt sindur lægið, sigur Teitur.

Tá øll vinfólkini heima í Føroyum byrjaðu á miðnámsskúla, gjørdi Teitur tað eisini. Hann fór bara á ein miðnámsskúla í Danmark.

– Fyrsta árið á studentaskúlanum gekk eg á Frederiksberg Gymnasium. Eg treivst væl, tey vóru øll fitt og skiltu mína søga. Eg minnst væl, hvussu deiligt tað var at blíva behandlaður bara sum ein vanligur flokksfelagi, tí tey hevði eg ikki upplivað í meir enn eitt ár, greiðir Teitur frá.

Hóast hann alla tíðina hevði samband við vinfólkini í Føroyum, so broyttist vinarbondini.

– Eg tosaði við fleiri teirra á Skype, men tú ert hóast alt burturi frá teirra gerandisdegi, og tá er ikki altíð so lætt at fylgja við. Og so als ikki tá talan er um hálvtriðja ár, sigur Teitur.

Hann fekk tó eisini nýggjar vinmenn á barnadeildini á Ríkissjúkrahúsinum.

– Vit vóru eini fimm dreingir í aldrinum 14 til 17 ár, sum allir vóru sjúkir av krabbamein, og vit royndu sum frægast at hugna okkum saman. Men eg minnst væl, tá tann eini bráðliga doyði. Eg kendi hann ikki eins væl, og eg kendi onkran annan av dreingjunum, men tað var ógvuliga lægið, tí eg hevði jú sæð hann dagin fyri, og nú var hann bráðliga burtur. Tá byrjaði eg av álvara aftur at hugsa um, hvussu álvarsamt krabbamein er, sigur Teitur og leggur

afturat, at tað rakti onkran av dreingjunum ógvuliga meint, og onkur teirra gekk til sálarfrøðing leingi aftaná.

Aftur til vanliga lívið

Longu í januar mánaði í fjør kundu lækarnir fortelja Teiti og foreldrunum, at nú gekk rætta vegin, og hann kundi fara heim til Føroya um ikki so langa tíð.

– Faktisk var allur krabbin burtur, longu tá seks vikur vóru lidnar, men mann skal altíð vera longri í viðgerð. Í juni í fjør kundu lækarnir á Ríkissjúkrahúsinum endiliga siga við meg, at nú hevði eg tað so mikið gott, at eg var ordiliga frískur og kundi sleppa heim. Tað var so fantastiskt at hoyra, tí nú hevði eg verið íggjøgnum eitt satt helviti, sigur Teitur, sum tó mátti til eina próvtøku, áðrenn hann slapp heim.

– Tann 21. juni fór eg til munnliga roynd í donskum, fekk eitt fyra tal, var líkaglaður um tað, tí nú skuldi eg bara pakka kuffertið og so beint heim til Føroya. Tann kenslan var heilt óbeskrivilig, sigur Teitur.

Nú hevur hann búð í Føroyum í skjótt eitt ár og gongur á Studentaskúlanum á øðrum ári.

– Tað er fantastiskt. Flokkurin er genialur, og tey eru sera góð við meg. Tað var líka tann fyrsta tíðin, eftir at eg var komin heim, at eg skuldi finna meg til rættis, tí eg kendi meg eitt sindur lost. Bæði eg og eisini vinfólkini vóru nógv broytt ta tíðina, eg hevði verið niðri í Danmark. Men nú er alt super, sigur Teitur, sum - hóast hann er frískur av blóðkrabba - framvegis tekur onkran heilivág, og blóðroyndir verða gjørdar javnan.

– Heilivágurin ger meg rættiliga troyttan, men annars kenni eg meg væl, og eg haldi, at eg havi tað sum heild gott. Onkur sigur, at tað er ikki fyrr enn eitt sindur aftaná, at mann fer at hugsa um alt, mann hevur upplivað í sambandi við krabbamein, men tað havi eg ikki ordiliga enn. Kanska tað kemur, fortelur Teitur.

Hann heldur, at tíðarskeiðið, har hann var álvarsama sjúkur, hevur onkursvegna broytt hansara tankagongd.

– Eg royni at finna tað positiva í øllum og njóti hvørja løtu. Haldi heldur ikki, at eg grenji um tey tingini, sum eg kanska gjørdi, áðrenn eg bleiv sjúkur. Og tá fólk grenja um veðrið, so flenni eg bara eftir teimum. Tað eru aðrir og størri trupulleikar til enn akkurat veðrið, sigur Teitur.